

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. : 101813

139(GHE)

(May, 2021)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 5 વિભાગ અને 64 પ્રશ્નો છે.
- 2) આ પ્રશ્નપત્ર કાળજીપૂર્વક વાંચીને માગ્યા મુજબ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા.
- 3) પ્રશ્નની સામે લખેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.
- 4) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો.

વિભાગ - A

નીચે આપેલા 1થી 15 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો છે. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી ઉત્તર લખો. પ્રત્યેકના 1 ગુણ છે.

[15]

- 1) યુવાગૃહો કયા સમુદાયમાં જોવા મળે છે ?
(A) ગ્રામીણ (B) શહેરી
(C) આદિવાસી (D) એક પણ નહિ.
- 2) 'પતેતી' કયા ધર્મનો મુખ્ય તહેવાર છે ?
(A) મુસ્લિમ (B) પારસી
(C) જૈન (D) હિન્દુ
- 3) વિશ્વમાં સૌથી વધુ આદિવાસી વસ્તી ધરાવતો દેશ કયો છે ?
(A) ભારત (B) અમેરિકા
(C) ઓસ્ટ્રેલિયા (D) આફ્રિકા
- 4) 2011 ની વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે ભારતમાં લિંગ પ્રમાણ કેટલું હતું ?
(A) 1084 (B) 940
(C) 918 (D) 946
- 5) ચિરંજીવી યોજના કયા પ્રકારની યોજના છે ?
(A) શિક્ષણ (B) આર્થિક
(C) આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ (D) સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા
- 6) ફિલ્મ જગતનો પ્રતિષ્ઠિત એવોર્ડ કોના નામે આપવામાં આવે છે ?
(A) રાજ કપૂર (B) દાદા સાહેબ ફાળકે
(C) દિલીપ કુમાર (D) અમિતાભ બચ્ચન

- 7) 'S.M.C.R. સંચાર મોડલ' કોનું છે ?
 (A) ડેવિડ બર્ગો (B) એડવર્ડ એમરી
 (C) વિદ્યુત જોષી (D) કીથ ડેવિડ
- 8) રાજારામ મોહનરાયે કયા સમાજની સ્થાપના કરી ?
 (A) આર્ય સમાજ (B) પ્રાર્થના સમાજ
 (C) બ્રહ્મ સમાજ (D) રામકૃષ્ણ મિશન
- 9) બાળ અપરાધીને સુરક્ષિત રાખવાનું સ્થળ એટલે .....
 (A) બાળ અદાલત (B) રિમાન્ડ હોમ
 (C) પાલક ગૃહ (D) પ્રોબેશન
- 10) 'એનોમી'નો સિદ્ધાંત કયા સમાજશાસ્ત્રીએ આપ્યો ?
 (A) હોર્ટન અને હન્ટ (B) માર્શ ક્લિનાર્ડ
 (C) હાવર્ડ બેકર (D) રોબર્ટ મર્ટન
- 11) ઘરેલું હિંસા અધિનિયમ ક્યારે અમલમાં આવ્યો ?
 (A) 2004 (B) 2005
 (C) 2006 (D) 2007
- 12) એઈડ્સનો પ્રથમ દર્દી કયા દેશમાં જોવા મળ્યો હતો ?
 (A) ભારત (B) ઈંગ્લેન્ડ
 (C) અમેરિકા (D) જાપાન
- 13) 1 લી ડિસેમ્બરે ..... દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે ?
 (A) વિશ્વ એઈડ્સ દિવસ (B) વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસ
 (C) વિશ્વ યોગ દિવસ (D) વિશ્વ પૃથ્વી દિવસ
- 14) 'ડેન્જરસ ડ્રગ્સ એક્ટ' ક્યારે ઘડવામાં આવ્યો ?
 (A) 1928 (B) 1929
 (C) 1930 (D) 1931
- 15) 'ગુજરાતમાં સ્ત્રી કેળવણી' માટેનાં આંદોલનો કોણે ચલાવ્યાં હતાં ?
 (A) હર્બર્ટ બ્લૂમર (B) મહર્ષિ કર્વે
 (C) રાજારામ મોહનરાય (D) એની બેસન્ટ

વિભાગ - B

■ નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. દરેકનો 1 ગુણ છે.

[15]

16) સંસ્કૃતિ એટલે શું ?

17) શીખ ધર્મમાં પાંચ 'ક' કોને કહે છે ?

- 18) આદિવાસીઓને બંધારણમાં કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
- 19) ભારતના કયા કયા પ્રદેશોમાં અનુસૂચિત જાતિનાં કુટુંબો જોવા મળતા નથી ?
- 20) પછાત વર્ગોમાં કોનો કોનો સમાવેશ થાય છે ?
- 21) 'માહિલા સશક્તિકરણ'ના સંદર્ભમાં સ્વામિ વિવેકાનંદે શું કહ્યું ?
- 22) SEWA નું પૂરું નામ જણાવો.
- 23) વિશ્વમાં સૌ પ્રથમ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસનો પ્રારંભ ક્યાં, કોણે અને ક્યારે કર્યો ?
- 24) ફિલ્મોને સાર્વજનિક પ્રસારણ કરતાં પહેલાં શાનું પ્રમાણપત્ર લેવામાં આવે છે ?
- 25) નિસ્બેતે આપેલી સામાજિક આંદોલનની વ્યાખ્યા આપો.
- 26) સમાજમાં મુખ્યત્વે કયા બે પ્રકારના સમૂહ હોય છે ?
- 27) અપરાધ કોને કહેવાય ?
- 28) ભારતમાં પ્રથમ બાળ અદાલતની સ્થાપના ક્યાં અને ક્યારે કરવામાં આવી ?
- 29) ઓનર કિલિંગ કોને કહેવાય ?
- 30) HIV શબ્દનો પૂરો અર્થ લખો.

વિભાગ - C

■ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. દરેકના 2 ગુણ છે. [20]

- 31) આદિવાસી સંસ્કૃતિના ચાર લક્ષણો જણાવો.
- 32) ખ્રિસ્તી ધર્મના મુખ્ય ત્રણ સિદ્ધાંતો જણાવો.
- 33) 'આદિમજાતિ પંચ' વિશે ટૂંકમાં માહિતી આપો.
- 34) 'અનામત નીતિ' વિશે માહિતી આપો.
- 35) ચંદ્રિકા રાવલે આપેલા માહિલા સશક્તિકરણનાં કોઈપણ ચાર લક્ષણો જણાવો.
- 36) સ્ત્રીઓને રક્ષણ પૂરું પાડતાં ગમે તે ચાર કાયદાઓ જણાવો.
- 37) ઓસગુડ અને વિલ્બર શ્રેમનું સંચાર પ્રક્રિયાનું મોડલ સમજાવો.
- 38) પરંપરાગત સંચાર માધ્યમોનો ટૂંકો પરિચય આપો.
- 39) એ.એલ. બર્ટ્રેન્ડ પ્રતિરોધાત્મક આંદોલન વિશે શું કહે છે ?
- 40) સામાજિક આંદોલનની અસરો જણાવો.
- 41) પ્રોબેશન એટલે શું ?
- 42) બાળ અપરાધ માટેનું 'વ્યક્તિગત અને મનોવૈજ્ઞાનિક કારણ' સમજાવો.
- 43) 'સ્ત્રી ભ્રૂણહત્યા' કોને કહેવાય ?
- 44) એઈડ્સ કેવી રીતે ફેલાતો નથી ?

વિભાગ - D

- નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10 પ્રશ્નોના જવાબ મુદ્દાસર આપો.
દરેકના 3 ગુણ છે.

[30]

- 45) 'ભારતીય સંસ્કૃતિ'ની વ્યાખ્યા આપી તેનાં લક્ષણો સમજાવો.
- 46) "હિન્દુ સમુદાય" ની સમજૂતી આપો.
- 47) 'મંડલ પંચે' સામાજિક અને આર્થિક પછાતપણું નક્કી કરવા કયા ત્રણ વિભાગમાં માપદંડ દર્શાવ્યા ?
- 48) અનુસૂચિત જાતિની બંધારણીય જોગવાઈઓ દર્શાવો.
- 49) 'સ્ત્રી સશક્તિકરણ'ની વિભાવના સમજાવો.
- 50) સ્ત્રીઓના બંધારણીય અધિકારો જણાવો.
- 51) સંચારનો અર્થ આપી તેની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો.
- 52) 'આધુનિક સંચાર માધ્યમ' તરીકે 'ટેલિવિઝન' ના પ્રભાવ જણાવો.
- 53) 'વિરોધાત્મક સામાજિક આંદોલન' વિશે માહિતી આપો.
- 54) 'સ્વચ્છતા આંદોલન' વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
- 55) 'સામાજિક ધોરણભંગ વર્તન'નાં લક્ષણો ટૂંકમાં સમજાવો.
- 56) 'બોસ્ટલ શાળાઓ' વિશે સમજૂતી આપો.
- 57) 'અસમાન જાતિ પ્રમાણ સમસ્યા' અટકાવવાના ઉપાયો જણાવો.
- 58) નશીલા દ્રવ્યોના વ્યસનના કારણોમાંથી ગમે તે ત્રણ કારણો સમજાવો.

વિભાગ - E

- નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 4 પ્રશ્નોના જવાબો સવિસ્તાર આપો.
દરેકના 5 ગુણ છે.

[20]

- 59) 'ગ્રામીણ સમુદાય' નો અર્થ અને લક્ષણો સમજાવો.
- 60) સ્ત્રી સશક્તિકરણ માટેના શૈક્ષણિક કાર્યક્રમો સમજાવો.
- 61) 'સમૂહ માધ્યમો' (Mass Media) ની સામાજિક અસરોની વિગતે ચર્ચા કરો.
- 62) સુધારાવાદી સામાજિક આંદોલન અને ક્રાંતિકારી સામાજિક આંદોલન વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
- 63) 'યુવા અજંપો' નો અર્થ આપી તેના માટેનાં સામાજિક કારણો સમજાવો.
- 64) 'અસમાન જાતિ પ્રમાણ' માટેનાં કોઈપણ પાંચ કારણો સમજાવો.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

139 (H)

(May, 2021)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

सूचनाएँ :

- 1) इस प्रश्न पत्र में कुल 5 विभाग एवं 64 प्रश्न हैं।
- 2) इस प्रश्न पत्र को ध्यानपूर्वक पढ़कर सूचना के अनुसार उत्तर लिखिए।
- 3) प्रश्न के दाहिनी ओर उसके अंक दिए गए हैं।
- 4) नया विभाग नए पन्ने से प्रारंभ कीजिए।

विभाग - A

- निम्नलिखित 1 से 15 तक प्रश्नों के सही विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है :

[15]

- 1) युवागृह किस समुदाय में दिखाई देता है?
(A) ग्रामीण (B) शहरी
(C) आदिवासी (D) एक भी नहीं
- 2) 'पतेती' कौन से धर्म का मुख्य त्योहार है?
(A) मुस्लिम (B) पारसी
(C) जैन (D) हिन्दू
- 3) विश्व में सर्वाधिक आदिवासी जनसंख्या वाला देश कौन सा है?
(A) भारत (B) अमेरिका
(C) ऑस्ट्रेलिया (D) अफ्रीका

- 4) 2011 की जनगणना के अनुसार भारत का लिंगानुपात क्या था?
(A) 1084 (B) 940
(C) 918 (D) 946
- 5) चिरंजीवी योजना किस प्रकार की योजना है?
(A) शिक्षा (B) आर्थिक
(C) स्वास्थ्य और परिवार कल्याण (D) सामाजिक न्याय और परिवार कल्याण
- 6) फिल्म जगत का प्रसिद्ध अवॉर्ड किसके नाम से दिया जाता है?
(A) राज कपूर (B) दादा साहेब फाल्के
(C) दिलीप कुमार (D) अमिताभ बच्चन
- 7) S. M. C. R. संचार मॉडल किसका है?
(A) डेविड बर्गे (B) एडवर्ड एमरी
(C) विद्युत जोशी (D) कीथ डेविड
- 8) राजा राममोहन राय ने कौन से समाज की स्थापना की थी?
(A) आर्य समाज (B) प्रार्थना समाज
(C) ब्रह्म समाज (D) रामकृष्ण मिशन
- 9) बाल अपराधी को सुरक्षित रखने का स्थान अर्थात् .....
(A) बाल अदालत (B) रिमान्ड होम
(C) पालकगृह (D) प्रोबेशन
- 10) एनोमी का सिद्धांत कौन से समाज शास्त्री ने दिया?
(A) होर्टन और हंट (B) मार्शल क्लिनार्ड
(C) हॉवर्ड बेकर (D) रॉबर्ट मर्टन
- 11) घरेलू हिंसा अधिनियम कब लागू किया गया?
(A) 2004 (B) 2005
(C) 2006 (D) 2007

- 12) एड्स का प्रथम रोगी किस देश में पाया गया था?
(A) भारत (B) इंग्लैण्ड
(C) अमेरिका (D) जापान
- 13) 1 दिसम्बर..... दिवस के रूप में मनाया जाता है?
(A) विश्व एड्स दिन (B) विश्व पर्यावरण दिन
(C) विश्व योग दिन (D) विश्व पृथ्वी दिन
- 14) डेन्जरस ड्रग्स एक्ट कब बनाया गया?
(A) 1928 (B) 1929
(C) 1930 (D) 1931
- 15) गुजरात में स्त्री-शिक्षा के लिए किसने आंदोलन चलाया था?
(A) हर्बर्ट ब्लूमर (B) महर्षि कर्वे
(C) राजा राममोहन राय (D) एनी बेसन्ट

विभाग - B

■ निम्नलिखित प्रत्येक प्रश्न के उत्तर एक वाक्य में दीजिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है।

[15]

- 16) संस्कृति अर्थात् क्या?
- 17) सिक्ख धर्म के पाँच 'क' किसे कहते हैं?
- 18) आदिवासियों को संविधान में किस नाम से पहचाना जाता है?
- 19) भारत के कौन-कौन से प्रदेशों में अनुसूचित जाति के परिवार नहीं मिलते हैं?
- 20) पिछड़े वर्गों में किसका समावेश होता है?
- 21) महिला सशक्तिकरण के संदर्भ में स्वामी विवेकानंदजी ने क्या कहा?
- 22) SEWA का पूरा नाम लिखिए।

- 23) विश्व में सर्वप्रथम प्रिन्टिंग प्रेस का प्रारंभ कहाँ, किसने और कब किया?
- 24) फिल्म को सार्वजनिक रूप से प्रदर्शित करने से पहले किसका प्रमाणपत्र चाहिए?
- 25) निस्वैत द्वारा दी गई सामाजिक आंदोलन की परिभाषा लिखिए।
- 26) समाज में मुख्यतः कौन-से दो प्रकार के समूह होते हैं?
- 27) अपराध किसे कहते हैं?
- 28) भारत में प्रथम बाल अदालत की स्थापना कब और कहाँ की गई?
- 29) ऑनर किलिंग किसे कहते हैं?
- 30) H.I.V. शब्द का पूरा अर्थ लिखिए।

विभाग - C

- निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं 10 प्रश्नों के उत्तर संक्षिप्त में लिखिए।
प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक हैं :

[20]

- 31) आदिवासी संस्कृति के चार लक्षणों का वर्णन कीजिए।
- 32) ईसाई धर्म के प्रमुख तीन सिद्धांत कौन-से हैं?
- 33) आदिम जाति पंच के बारे में संक्षिप्त में जानकारी दीजिए।
- 34) आरक्षण नीति के बारे में जानकारी दीजिए।
- 35) चंद्रिका रावल के महिला सशक्तिकरण के दिए गए लक्षणों में से कोई चार लिखिए।
- 36) महिला को सुरक्षा प्रदान करने वाले किन्हीं चार कानूनों के नाम दीजिए।
- 37) ओसगुड और विल्बर श्रेम का संचार प्रक्रिया का मॉडल समझाइए।

- 38) परंपरागत संचार माध्यमों का संक्षिप्त में परिचय दीजिए।
- 39) ए. एल. बर्ट्रेन्ड ने प्रतिरोधात्मक आंदोलन के विषय में क्या कहा है?
- 40) सामाजिक आंदोलन के प्रभाव समझाइए।
- 41) प्रोबेशन अर्थात् क्या?
- 42) बाल अपराध में व्यक्तिगत और मनोवैज्ञानिक कारण समझाइए।
- 43) स्त्री-भ्रूण हत्या किसे कहते हैं?
- 44) एड्स किस तरह नहीं फैलता है?

विभाग - D

■ निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं 10 प्रश्नों के उत्तर मुद्दासर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक हैं :

[30]

- 45) भारतीय संस्कृति की परिभाषा देकर उसके लक्षणों को समझाइए।
- 46) हिंदू समुदाय का वर्णन कीजिए।
- 47) 'मण्डल आयोग' ने सामाजिक और आर्थिक पिछड़ापन निश्चित करने के लिए कौन-से त्रिविभागीय मापदण्ड बनाए हैं ?
- 48) अनुसूचित जाति की संवैधानिक व्यवस्था लिखिए।
- 49) महिला सशक्तिकरण की अवधारणा समझाइए।
- 50) महिलाओं के संवैधानिक अधिकार लिखिए।
- 51) संचार का अर्थ देकर उसके लक्षणों की जानकारी दीजिए।
- 52) आधुनिक संचार माध्यम के रूप में टेलीविजन के प्रभाव का वर्णन कीजिए।
- 53) विरोधात्मक सामाजिक आंदोलन की जानकारी दीजिए।

- 54) स्वच्छता अभियान को समझाइए।
- 55) सामाजिक मानक भंग के लक्षण संक्षिप्त में समझाइए।
- 56) बोस्टल विद्यालयों के बारे में जानकारी दीजिए।
- 57) असमान लिंगानुपात की समस्या के समाधान के उपाय बताइए।
- 58) नशीले पदार्थों (द्रव्यों) के व्यसन के किन्हीं तीन कारणों को समझाइए।

विभाग - E

- निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं 4 प्रश्नों के उत्तर विस्तार से दीजिए।
प्रत्येक प्रश्न के लिए 5 अंक हैं :

[20]

- 59) ग्रामीण समुदाय का अर्थ और लक्षण समझाइए।
- 60) महिला सशक्तिकरण के लिए शैक्षणिक कार्यक्रमों का परिचय दीजिए।
- 61) जनसंचार के माध्यमों के सामाजिक प्रभावों की विस्तार से चर्चा कीजिए।
- 62) सुधारवादी सामाजिक आंदोलन और क्रांतिकारी सामाजिक आंदोलन के बीच अंतर स्पष्ट कीजिए।
- 63) युवा बेचैनी का अर्थ स्पष्ट करके उसके सामाजिक कारण समझाइए।
- 64) असमान लिंगानुपात के कारण समझाइए। (कोई पाँच)

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

139(E)

(May, 2021)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

Instructions :

- 1) There are total,5 sections and 64 questions in this question paper.
- 2) Read the questions carefully and answer them according to the instructions.
- 3) Figures to the right indicate full marks.
- 4) Start a new section on a new page.

SECTION - A

- **Select and write the correct options of the question nos.1 to 15 given below. Each question carries 1 mark : [15]**

- 1) In which community are dormitories found?
(A) Rural (B) Urban
(C) Tribal (D) None of these
- 2) 'Pateti' is the main festival of which religion?
(A) Muslim (B) Parsee
(C) Jain (D) Hindu
- 3) Which country in the world has the largest population of tribals?
(A) India (B) America
(C) Australia (D) Africa
- 4) According to Census 2011, what was the sex ratio?
(A) 1084 (B) 940
(C) 918 (D) 946

- 5) What type of scheme is Chiranjeevi Scheme?
 (A) Educational (B) Economic
 (C) Health and Family Welfare (D) Social Justice and Family Welfare
- 6) On whose name is the reputed film award given?
 (A) Raj Kapoor (B) Dadasaheb Phalke
 (C) Dilip Kumar (D) Amitabh Bachchan
- 7) 'S.M.C.R. model' – who introduced this model of communication?
 (A) David Burgo (B) Edward Emery
 (C) Vidyut Joshi (D) Keith David
- 8) Which Samaj was established by Raja Ram Mohan Roy?
 (A) Arya Samaj (B) Prarthana Samaj
 (C) Brahmo Samaj (D) Ramkrishna Mission
- 9) The secured place to detain Juvenile delinquent is _____.
 (A) Juvenile Court (B) Remand Home
 (C) Palak Grih (D) Probation
- 10) Which sociologist has given the theory of 'anomie' ?
 (A) Horton and Hunt (B) Marshall Clinard
 (C) Howard Becker (D) Robert Merton
- 11) When was the 'Domestic Violence Act' implemented?
 (A) 2004 (B) 2005
 (C) 2006 (D) 2007
- 12) In which country was the first patient of AIDS found ?
 (A) India (B) England
 (C) America (D) Japan

- 13) 1st December is celebrated as _____ every year.
(A) 'World AIDS Day' (B) 'World Environment Day'
(C) 'World Yoga Day' (D) 'World Earth Day'
- 14) When was the 'Dangerous Drugs Act' enacted ?
(A) 1928 (B) 1929
(C) 1930 (D) 1931
- 15) Who initiated movements for women's education in Gujarat?
(A) Herbert Blumer (B) Maharshi Karve
(C) Raja Ram Mohan Roy (D) Annie Besant

SECTION - B

■ Answer the following questions in one sentence each. Each question carries 1 mark :

[15]

- 16) What is 'Culture'?
- 17) What are the 5 'K's of Sikh religion ?
- 18) By what names are the tribes identified in the constitution ?
- 19) In which areas of India are the households of Scheduled Caste not found ?
- 20) Which Castes are included in Backward Classes ?
- 21) What did Swami Vivekananda say in the context of women empowerment ?
- 22) Give the full name of 'SEWA'.
- 23) Where did the 1st Printing Press establish in the world ? Who did it and when ?
- 24) Whose certificate is to be taken before releasing a film to the public ?
- 25) State the definition of social movement given by Nisbet.

- 26) What kind of two major groups are there in the society ?
- 27) What is known as Crime ?
- 28) Where and when was the first Juvenile Court established in India ?
- 29) What is honour killing ?
- 30) What is the full form of HIV ?

SECTION - C

■ **Answer Any 10 of the following questions in brief. Each question carries 2 marks :**

[20]

- 31) State the four features of Tribal Culture.
- 32) What are three major principles of Christianity ?
- 33) Give a brief description of Tribal Panchayat.
- 34) Write a short note on 'Reservation Policy'.
- 35) Write any 4 features of Women's empowerment as mentioned by Chandrika Rawal.
- 36) Mention any four laws which provide protection to Women.
- 37) Explain the communication model of Osgood and Schramm.
- 38) Give a brief introduction of the traditional means of communication.
- 39) What does A. L. Bertrand say about resistant social movement ?
- 40) Explain the impacts of social movement.
- 41) What is meant by Probation ?
- 42) What is the impact of Personal and Psychological factors on Juvenile delinquency ?
- 43) What is Female infanticide ?
- 44) How does 'AIDS' not spread ?

SECTION - D

■ Answer Any 10 of the following questions to the point.

Each question carries 3 marks :

[30]

- 45) Give the definition of Indian Culture and explain its features.
- 46) Explain about Hindu Community.
- 47) In which three sections did the Mandal Commission show criteria for deciding social and economic backwardness?
- 48) State constitutional provisions for Scheduled Castes.
- 49) Explain the concept of women's empowerment.
- 50) State the constitutional rights of women.
- 51) Explain the meaning and features of communication.
- 52) Describe the impact of Television as a modern means of communication.
- 53) Explain protest social movement.
- 54) Explain 'Swachhata Abhiyan'.
- 55) What are the features of 'social deviance'? Explain.
- 56) Write a short note on 'Borstal Schools'.
- 57) State the measures to solve the problem of uneven sex ratio.
- 58) Explain any three reasons responsible for drug addiction.

SECTION - E

■ Answer Any 4 of the following questions in detail. Each question carries 5 marks :

[20]

- 59) Explain the meaning and features of rural community.
- 60) State the educational programmes for women empowerment.

- 61) Discuss in detail the social impacts of mass media.
- 62) Specify the difference between Reformative and Revolutionary social movements.
- 63) Explain the meaning of 'Youth unrest' and specify its social cause.
- 64) Explain any five reasons of uneven sex ratio.

